

قوم لر

پژوهشی درباره پیوستگی قومی و
پراکندگی جغرافیایی لرها در ایران

تألیف

دکتر سکندر امان‌اللهی بهاروند

فهرست

پیشگفتار

۷

فصل اول

منشاء واژه لر

۵

فصل دوم

اصل و نسب لرها

۲۱

۱. گذشته باستانی مناطق لرنشین

۲۴

۲. مناطق لرنشین در دوره اسلامی

۳۱

۳. کردان و لران

۳۳

۴. ترکان

۴۲

۵. نتیجه گیری

۴۴

فصل سوم

زبان لرها

۴۷

۱. محدوده زبان لری

۵۴

۲. زبان لکی

۵۷

فصل چهارم

جغرافیای تاریخی مناطق لرنشین

۵۹

۱. دوران پیش از اسلام

۶۰

پیشگفتار

سرزمین کهنسال ایران از دوران باستان زیستگاه اقوام گوناگون بوده و امروز نیز چنین است. در دورهٔ هخامنشیان که مرزهای این سرزمین از سیردریا (سیحون) و آمودریا (جیحون) در شرق تا قلب یونان و مصر در غرب گسترده بود اقوام مختلف با فرهنگها و زبانهای متفاوت به سر می بردند که تصاویر بعضی از آنها در حجاریهای تخت جمشید و اسامی آنها در کتیبه های داریوش اول و اردشیر دوم ضبط شده است. براساس کتیبهٔ اردشیر دوم که در همدان به دست آمده است اسامی ۳۰ ملیت مختلف که امپراتوری پهناور هخامنشی را تشکیل می دادند به چشم می خورد. اما با گذشت روزگار از وسعت این امپراتوری پهناور به تدریج کاسته شد. در زمان صفویان تلاش همه جانبه ای برای بازسازی مرزهای این سرزمین صورت گرفت و کمابیش محدودهٔ ایران به مرزهای زمان ساسانیان گسترش یافت اما این وضع دیری نپایید، زیرا در دورهٔ قاجاریه، دول متجاوز روس و انگلیس به تجزیهٔ ایران پرداختند و تقریباً نیمی از آن را که شامل سرزمین های افغانستان، تاجیکستان، ترکمنستان، ارمنستان، گرجستان، آذربایجان و غیره بود جدا ساختند. آشکار است که این پیشامد شوم پیوندهای دیرین بین ما و دیگر هموطنان باستانی چون افغانیان، گرجیان، ارمنیان، تاجیکیان، و آذربایجانی ها را گسست که در نتیجه شمار اقوام تشکیل دهندهٔ ایران کاهش یافت. اما با این حال ایران هنوز کشور وسیعی است که دهها گروه قومی را در خود جای داده است. اصولاً مردم کنونی ایران از سه گروه قومی یعنی آریایی، سامی (اعراب، یهودیان و آسوریان) و ترک - مغول تشکیل شده اند که در این میان گروه اول حایز اکثریت است. هر یک از این سه گروه به اقوامی چند تقسیم می شوند.